

**Recenzja rozprawy lek. Piotra Łacwika na stopień doktora nauk medycznych
p.t. „Objawy niepożądane immunoterapii alergenowej – analiza częstości
występowania i czynników ryzyka.”**

Immunoterapia alergenowa stanowi jedno z kluczowych narzędzi terapeutycznych w nowoczesnej alergologii. Jej skuteczność oraz możliwość korzystnej modyfikacji przebiegu wybranych chorób alergicznych jest powszechnie uznana oraz stosowana w praktyce. Wśród wielu dobrze udokumentowanych dowodów oceniających wartość tego leczenia na równi istotne są badania oceniające bezpieczeństwo immunoterapii szczególnie w warunkach real-life. Wbrew powszechnej opinii takich precyzyjnych obserwacji i analiz nie ma zbyt wiele. Z tego względu przedstawiona do recenzji praca ma szczególną wartość naukową.

Doktorant przedstawił ocenę bezpieczeństwa immunoterapii alergenowej prowadzonej w dużym ośrodku alergologicznym, na dużej grupie pacjentów. Dokonał on również precyzyjnej oceny potencjalnych czynników ryzyka objawów niepożądanych oraz przedstawił dowody na skuteczność strategii mających na celu ograniczenie ich wystąpienia.

Praca przedstawiona w układzie typowym obejmuje 106 stron maszynopisu wraz z piśmiennictwem, tabelami i rycinami zawartymi w tekście.

Wstęp zawiera wyczerpujące przedstawienie znaczenia immunoterapii alergenowej na tle obecnego występowania chorób alergicznych, w tym wskazań do niej, schematów jej prowadzenia oraz dowodów na skuteczność. Autor poprał wszystkie informacje bogatym i aktualnym piśmiennictwem co dowodzi dużej wiedzy autora na poziomie eksperckim. W

osobnym podrozdziale autor przedstawia szczegółowe informacje dotyczące bezpieczeństwa immunoterapii co stanowi wystarczające wprowadzenie w problematykę będącą przedmiotem badań doktoranta.

Cele pracy są jasno sprecyzowane zarówno w formie ogólnej jak i celów szczegółowych.

Poszczególne etapy pracy zostały jasno przedstawione z precyzyjnie określoną metodologią, w tym bardzo precyzyjnie i przejrzysto wykorzystane analizy statystyczne, które są kluczowe w tego typu badaniu. Tak profesjonalnie przygotowany opis metody badawczej pozwala na powtórzenie podobnej analizy przez innego badacza i zasługuje na uznanie.

Wyniki pracy zostały przedstawione w sposób czytelny i z właściwym ich graficznym odzwierciedleniem w tekście w postaci tabel oraz wykresów. Mimo dużej złożoności wyników doktorant doskonale poradził sobie z ich przejrzystym i całościowym przedstawieniem. Umożliwia to czytelnikowi własną analizę danych.

W badaniu przeanalizowano grupę 1302 pacjentów, w tym 26970 iniekcji preparatami szczepionkowymi co stanowi największą grupę zbadaną w ten sposób w Polsce. Autor zanotował i opisał objawy niepożądane, które wystąpiły u 543 badanych w formie reakcji miejscowych i u 184 w postaci reakcji systemowych. Opisane przez autora czynniki ryzyka częstszych reakcji niepożądanych systemowych takie jak: leczenie lekami przeciwhistaminowymi, wziewnymi glikokortykosteroidami oraz przyjmowanie na stałe dwóch lub więcej leków na astmę stanowią bardzo cenną i praktyczną informację dla lekarzy prowadzących tego typu leczenie.

W prowadzonej dyskusji autor z dużą erudycją cytuje aktualne piśmiennictwo dotyczące przedmiotu i poddaje je wnikliwej analizie w kontekście własnych badań. Jest krytyczny w swojej ocenie co do uzyskanych danych i przedstawia ograniczenia pracy. Autor ocenia, że jego dwuletnia obserwacja immunoterapii iniekcyjnej wskazuje na dobry profil

bezpieczeństwa tej metody leczenia co jest cennym i najważniejszym elementem pracy. Doktorant podkreśla znaczenie odpowiedniej kwalifikacji i prowadzenia leczenia przez doświadczony zespół medyczny jako kluczowe w redukcji ciężkich reakcji ubocznych.

Wnioski dopełniają całość pracy i są jasno sformułowane.

Przy lekturze pracy nasunęły mi się następujące drobne uwagi i pytania:

1. W kryteriach wyłączenia punkt 2 nie jest chyba konieczny ponieważ jako rozumiem pacjenci mający przeciwwskazania do immunoterapii w wywiadzie nie byli w ogóle brani pod uwagę nawet we wstępnej kwalifikacji do analizy?
2. W rozdziale WYNIKI w podrozdziale ALERGENY na stronie nr 36 czytamy: „najczęściej stosowanymi alergenami były pyłki traw i żyta, które otrzymywało odpowiednio 641 i 417 pacjentów (49,3% i 32,1%)”. Jak należy to rozumieć? Czy 417 pacjentów otrzymywało tylko żyto, czy żyto i trawy w odróżnieniu od reszty?

Powyższe uwagi nie wpływają na moją wysoce pozytywną ocenę pracy, w której autor udowodnił swoje samodzielne umiejętności w zakresie zaplanowania, przeprowadzenia i interpretacji wyników pracy badawczej.

Stwierdzam, że rozprawa doktorska spełnia warunki określone w ustawie o stopniach naukowych i tytule naukowym w zakresie sztuki.

Wszystkie te elementy sprawiają, że z pełnym przekonaniem zwracam się do Wysokiej Rady Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi o przyjęcie rozprawy doktorskiej lek. med. Piotra Łacwika i dopuszczenie jej do dalszych etapów przewodu doktorskiego. Ze względu na wysoki poziom naukowy pracy, przygotowanie i sposób jej wykonania wnoszę o wyróżnienie pracy.

Z poważaniem

prof. dr hab. n. med. Andrzej Bożek
Katedra i Kliniczny Oddział Chorób Wewnętrznych,
Dermatologii i Alergologii w Zabrze,
Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach

A handwritten signature in black ink, reading "Andrzej Bożek". The signature is written in a cursive style with a large initial 'A' and 'B'.